

Enquesta de Relacions Veïnals i Convivència (ECAMB), 2020

Primers resultats:
Àrea Metropolitana de Barcelona

Febrer de 2021

Àrea de Convivència i Seguretat Urbana
Institut d'Estudis Regionals i Metropolitans de
Barcelona (IERMB)

Contingut

A continuació presenten els principals resultats de l'ECAMB 2020 per a l'Àrea Metropolitana de Barcelona. El desenvolupament dels diversos àmbits d'estudi es realitzarà a partir dels propers informes d'anàlisi que, a banda de l'estudi de la sociabilitat als barris i dels seu límits, relataran canvis, tendències i noves necessitats generades arrel de l'esclat de la pandèmia per COVID-19. El present informe conté:

- Presentació de l'ECAMB
- Fitxa tècnica
- Primers resultats de l'ECAMB 2020
  1. Conviure als edificis
  2. Conviure als barris
  3. Límits de la sociabilitat: discriminació i solitud

Presentació de l'ECAMB

L'Enquesta de Relacions Veïnals i Convivència de l'Àrea Metropolitana de Barcelona (ECAMB) té com a objectiu recollir informació sobre l'estat de les relacions veïnals i de la convivència als barris metropolitans. Des de l'any 2018 l'ECAMB es realitza amb una periodicitat biennal, després d'una primera enquesta pilot realitzada l'any 2017.

L'ECAMB aporta informació sobre la sociabilitat veïnal als edificis, la convivència als barris i els límits d'aquesta convivència expressats en els processos de discriminació i en les situacions d'aïllament i de solitud social.

- a) La convivència als edificis
  - i. Opinió sobre els veïns i les veïnes d'escala
  - ii. Relacions veïnals
  - iii. Organització de les comunitats
  - iv. Situacions de conflicte veïnal, motius i mecanismes de gestió
- b) La convivència al barri
  - i. Valoració de l'habitatge i del seu entorn
  - ii. Freqüentació i animació del barri
  - iii. Opinió sobre la població del barri
  - iv. Percepció de problemes socials al barri
- c) Els límits de la convivència als barris
  - i. Experiències de discriminació
  - ii. Solitud i l'aïllament social

Fitxa tècnica

ÀMBIT TERRITORIAL

Àrea Metropolitana de Barcelona.

UNIVERS

Població de 16 anys i més resident als 36 municipis de l'AMB.

GRANDÀRIA DE LA MOSTRA

Al conjunt de l'AMB s'han realitzat 5.437 entrevistes: 4.403 a Barcelona, 551 als municipis de 100.000 a 500.000 habitants, 448 als de 50.000 a 100.000 habitants i 395 als de menys de 50.000 habitants.

DISSENY MOSTRAL

El tipus de mostreig és aleatori mixt. Els estrats s'han format per l'encreuament dels estrats territorials amb el sexe i el grup d'edat. S'ha realitzat una assignació fixa d'un mínim de 400 entrevistes per a cada estrat territorial, i dins de cada estrat l'assignació ha estat proporcional a la població segons el Padró municipal d'habitants. Per altra banda, també s'ha tingut en compte la població nascuda a l'estranger, de forma que per cada estrat territorial s'ha establert un mínim de població en quotes d'edat i sexe, de forma proporcional segons el Padró municipal d'habitants

PONDERACIÓ

En funció de la població objectiu real segons el Padró municipal, tenint en compte l'estrat territorial, els grups d'edat i el sexe, i per altra banda considerant la població nascuda a l'estranger per estrat territorial.

ERROR MOSTRAL

Per a un nivell de confiança del 95% el marge d'error per al conjunt de l'AMB és del $\pm 1,33\%$. Aquest marge és del $\pm 1,54\%$ a Barcelona, i queda per sota del 5% a la resta d'estrats territorials.

METODOLOGIA

La recollida de la informació s'ha realitzat principalment mitjançant entrevistes telefòniques assistides per ordinador (CATI). De forma complementària i per tal d'assolir la representació dels segments de població de més difícil accés (en particular la població jove i aquella nascuda a l'estranger), a s'han dut a terme entrevistes personals a peu de carrer (CAPI).

DATA DE REALITZACIÓ

Del 29 d'octubre al 23 de desembre de 2020. Realitzat per GESOP.

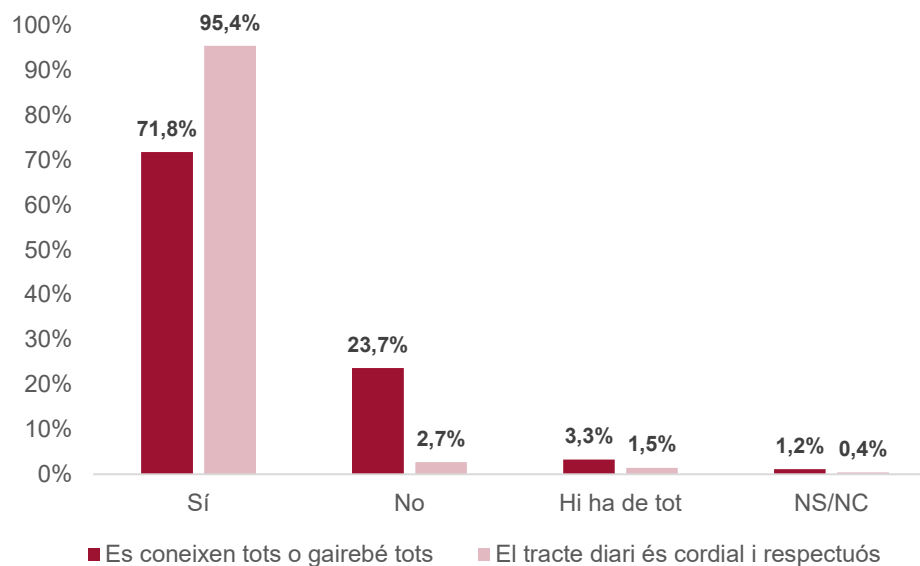
01

CONVIURE ALS EDIFICIS

Conviure als edificis

Opinió sobre els veïns i veïnes d'escala

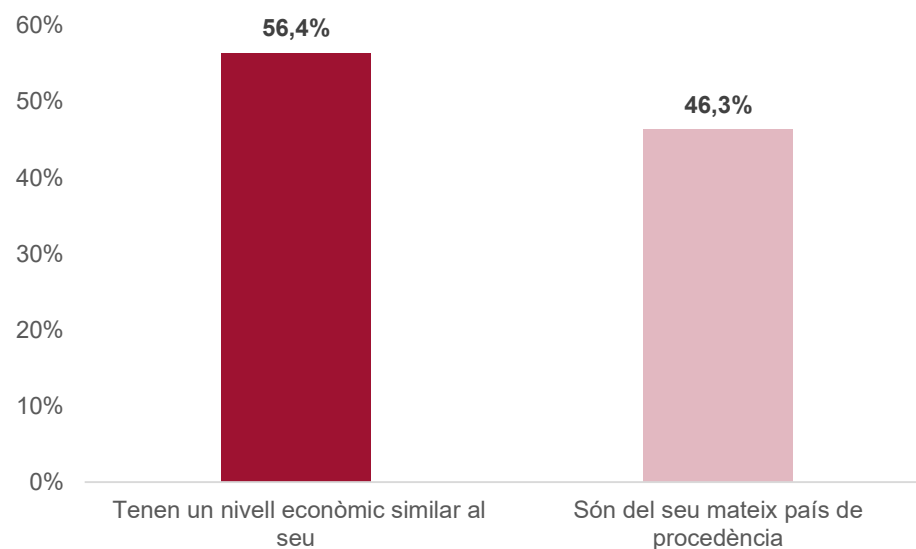
- El grau de coneixement entre veïns i veïnes és força elevat als barris de l'AMB: un 71,8% de la població manifesta que a l'escala on viuen es coneixen tots o gairebé tots. Només el 23,7% dels habitants de la metròpoli explica que la majoria de veïns i veïnes no es coneixen.
- Més enllà del grau de coneixement, la pràctica totalitat de les persones entrevistades diu que el tracte amb els seus veïns i veïnes és cordial i respectuós. Així ho afirma el 95,4%.

Conviure als edificis

Opinió sobre els veïns i veïnes d'escala

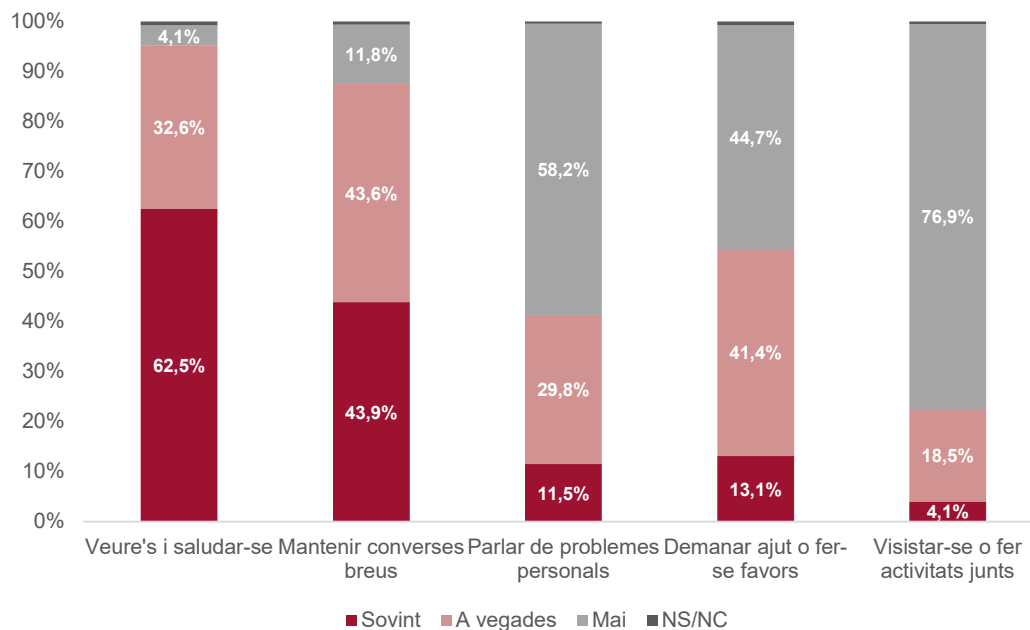
- En relació al grau de similitud entre el veïnat d'escala, s'observa una major percepció d'homogeneïtat econòmica que de procedència.
- El 56,4% de les persones entrevistades considera que les seves veïnes i veïns tenen un nivell econòmic similar al seu, i el 46,3% afirma que la majoria són del mateix país de procedència.

Conviure als edificis

Relacions veïnals

- Les relacions de veïnatge s'articulen principalment a partir de les pautes de cortesia (salutació, conversa breu,...). A mesura que el grau d'intimitat de les relacions augmenta, aquestes són menys freqüents.

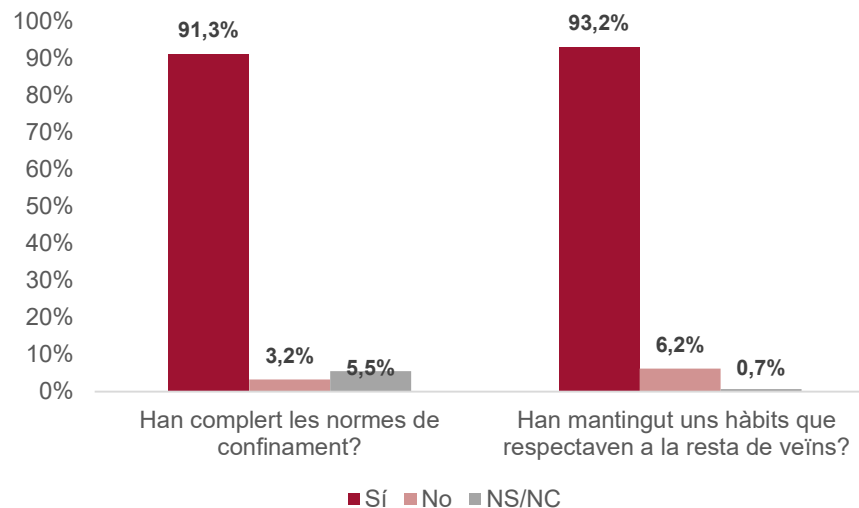
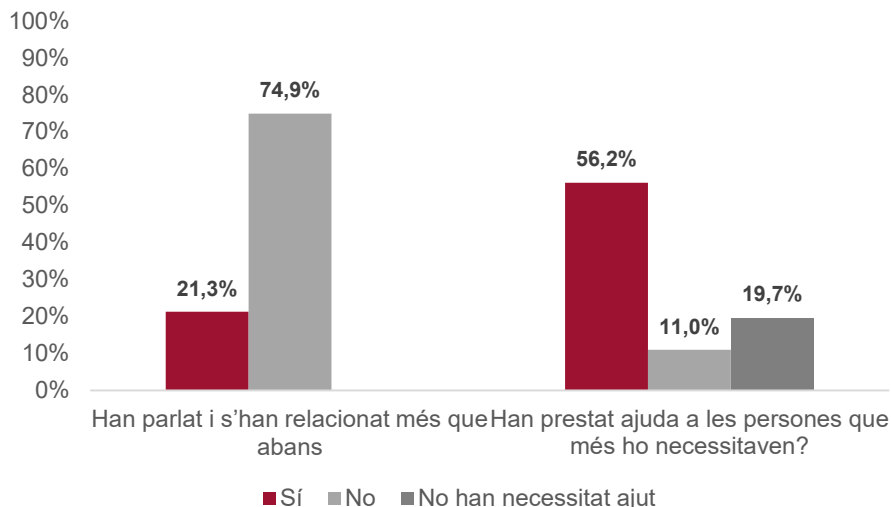

Conviure als edificis

Relacions veïnals i pandèmia

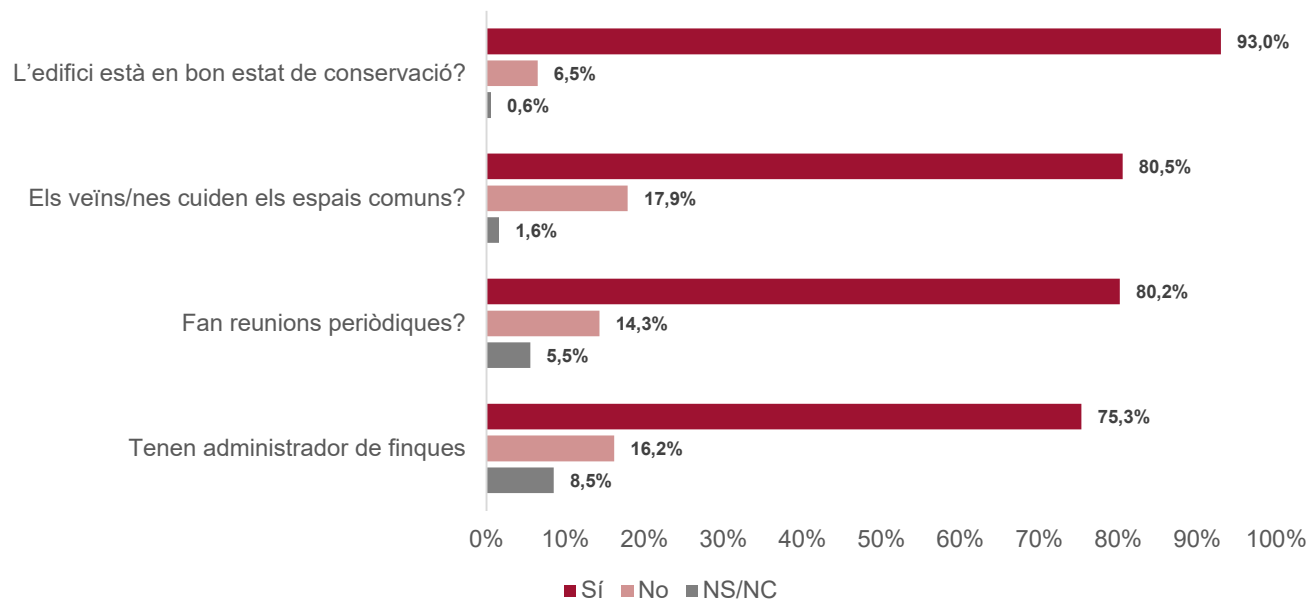
- La situació de pandèmia ha generat major solidaritat veïnal que no pas un canvi en la freqüència de les relacions: el 21,3% de les persones entrevistades afirma que s'han relacionat més a l'escala del que ho feien abans de l'aparició de la COVID-19, i un 56,2% afirma que arrel de la pandèmia el veïnat s'ha prestat ajuda quan ho ha necessitat.
- Més del 90% de les persones entrevistades afirma que les veïnes i els veïns van complir les normes de confinament i van ser respectuosos amb la resta de veïns.

Conviure als edificis

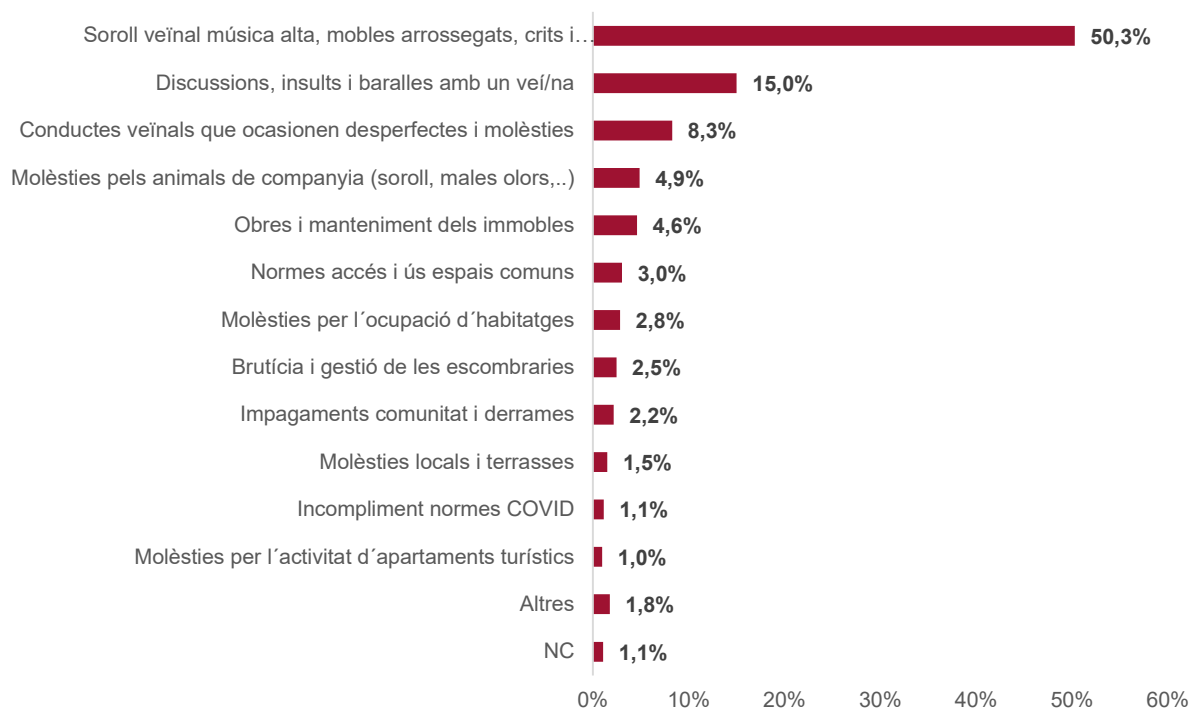
Organització de les comunitats de veïnatge i estat dels edificis

- La gran majoria de la població metropolitana (93,0%) afirma que el seu edifici es troba en bon estat i el 80,5% que veïnes i veïns tenen cura dels espais comuns.
- El 75,7% de la població metropolitana constata que les reunions d'escala són periòdiques i fins el 75,3% afirma té contractats els serveis d'una gestoria o administració de finques.

Conviure als edificis

Conflictes de convivència a l'escala de veïns/es

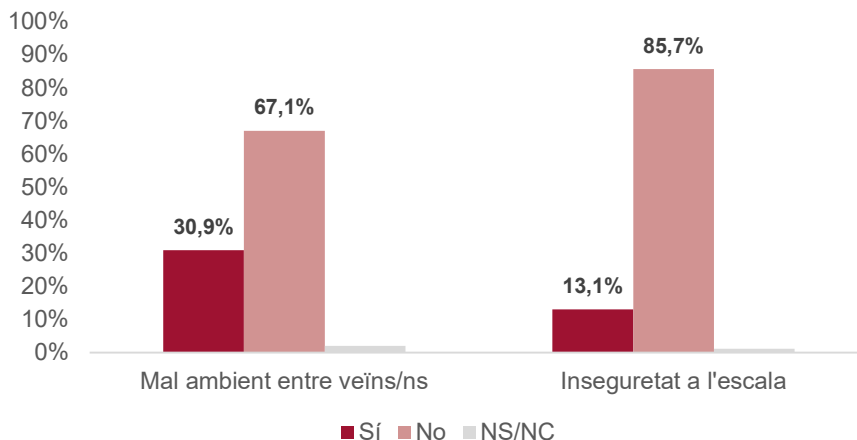
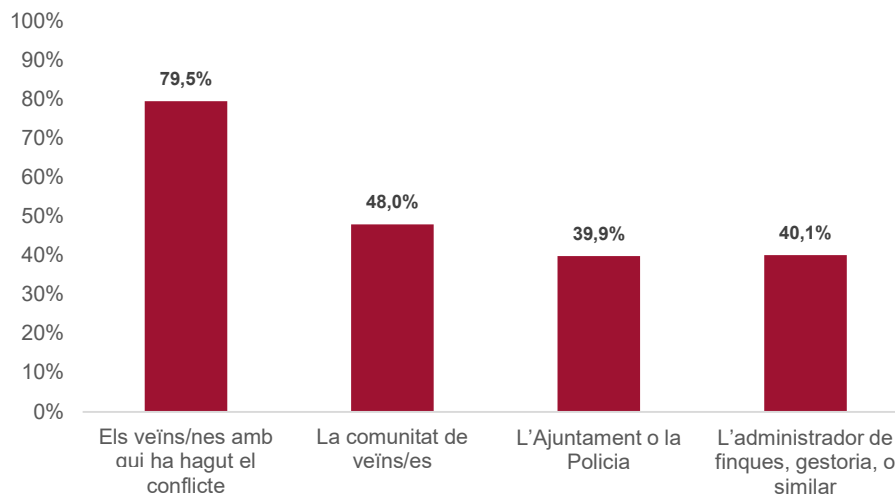

- Un **10%** de les persones enquestades assenyalen que en el darrer any **ha patit algun conflicte en la convivència** amb algun del seus veïns i veïnes.
- La majoria dels conflictes en la convivència s'originen per soroll veïnal. Fins un 15% impliquen discussions i baralles.
- El **19,6%** d'aquests conflictes es van originar durant el confinament domiciliari.

Conviure als edificis

Gestió i conseqüències dels conflictes

- El 79,5% de les persones que han viscut un conflicte en la convivència veïnal ha optat per parlar amb els veïns i les veïnes implicats.
- Tot i això, són el 40% de les persones que han informat de la situació a la comunitat de veïns, a l'administració de finques, i fins el 39,9% ho ha comunicat a l'ajuntament o la policia.

- En la majoria de casos els conflictes no tenen conseqüències en la convivència veïnal.
- Amb tot, en el 30,9% d'ocasions s'ha generat mal ambient entre els veïns i les veïnes de l'escala, i inseguretat entre el 13,1% de població implicada.

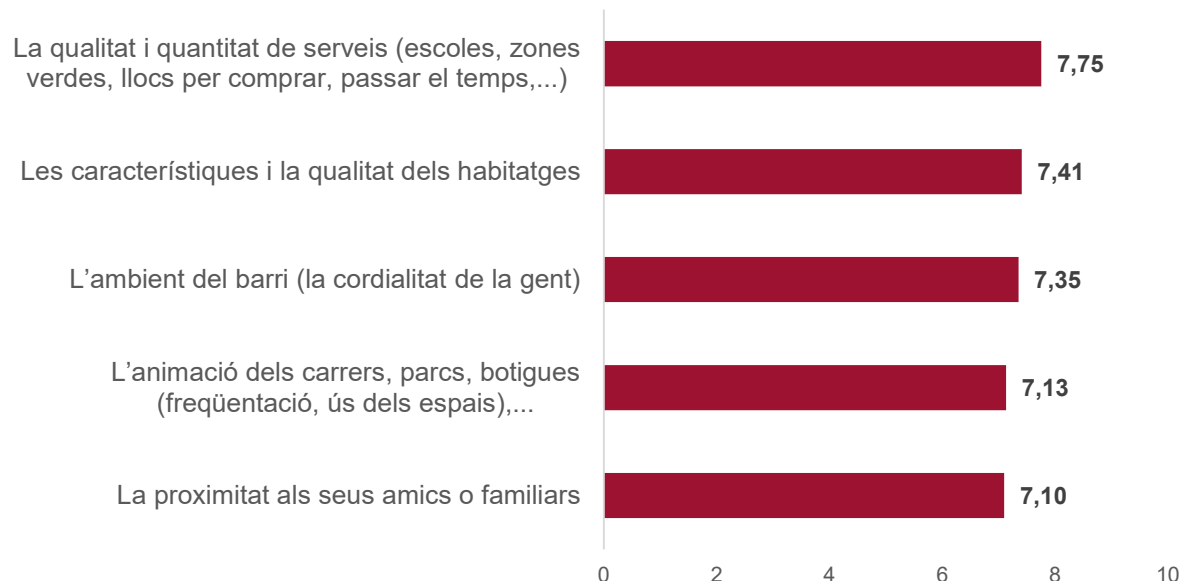
02

CONVIURE ALS BARRIS

Conviure als barris

Valoració de l'entorn residencial

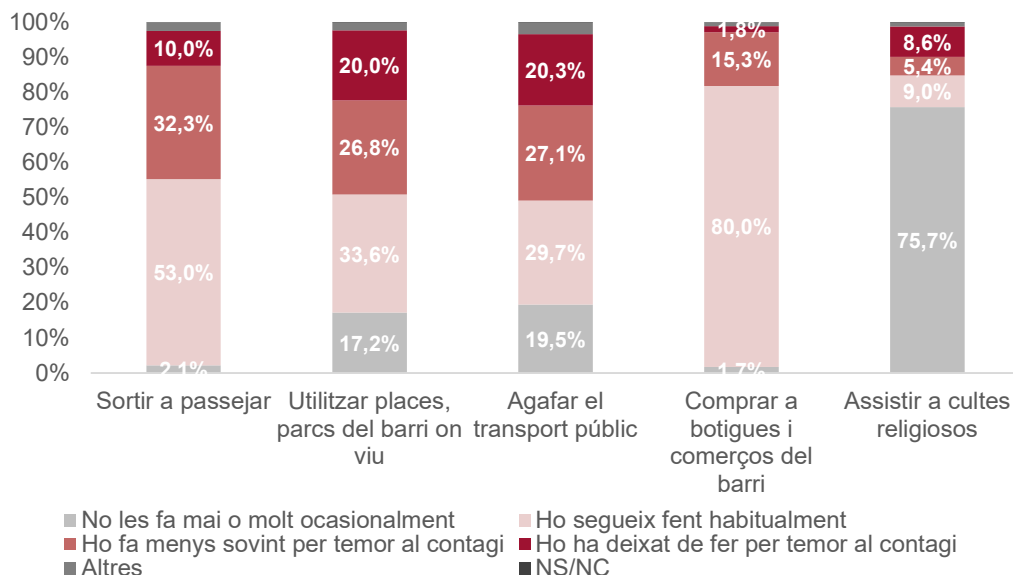
- Del seu barri, el que més valora la població són la qualitat i la quantitat de serveis (7,75) i les característiques dels habitatges (7,41).
- La cordialitat de la gent (7,35) i l'animació dels espais (7,13) reben també valoracions elevades.
- La tendència és viure en la proximitat de familiars o amics, amb avaluacions mitjanes que se situen també per sobre dels 7 punts.

Conviure als barris

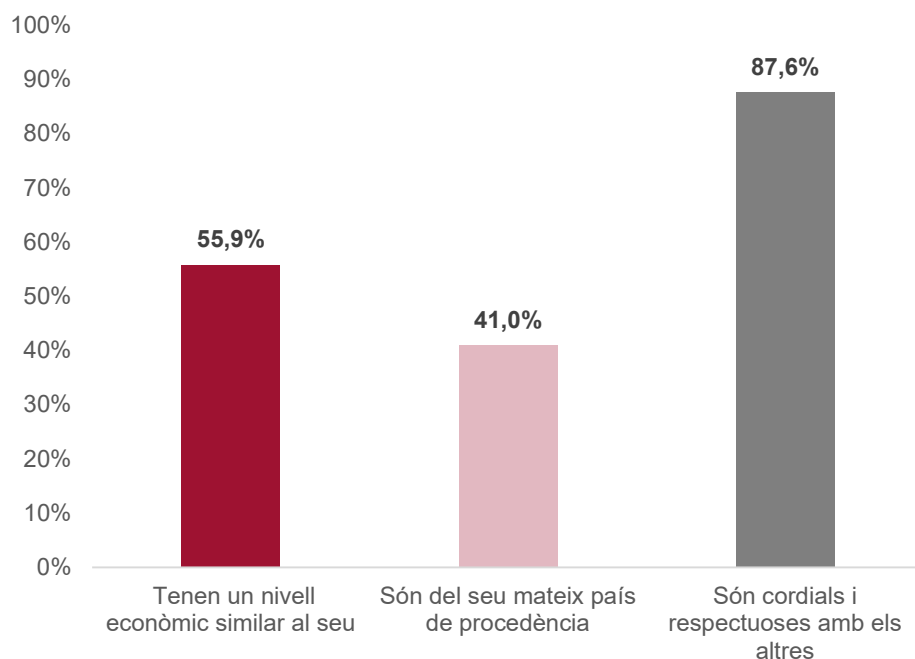
Efectes de la pandèmia en l'ús del barri

- Arrel la crisi de la COVID, la vida social als barris s'ha ressentit. El 46,9% de la població metropolitana afirma que utilitza menys o ha deixat d'usar les places i els parcs, el 42,2% surt menys o no va a passejar i el 47,4% ha reduït l'ús dels transports públics. També s'ha reduït l'assistència als llocs de culte.
- En canvi, el 80% de la població afirma que segueix comprant a les botigues i els comerços del barri.

Conviure als barris

Opinió sobre la població resident al barri

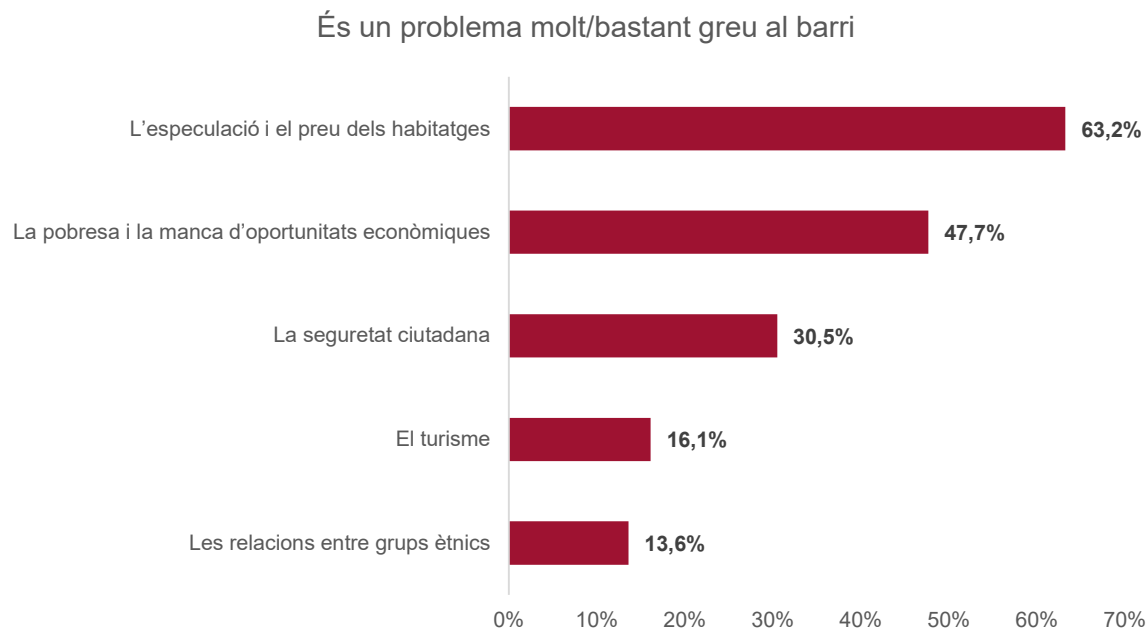
- L'opinió sobre les persones residents mostra que es percep una major heterogeneïtat al barri que a l'edifici on es viu, sobretot en quant al país de procedència.
- El 55,9% de les persones enquestades opina que la gent del barri té un nivell econòmic similar al seu i són el 41% les que consideren que comparteixen país de procedència. Recordem que en el cas del veïnat d'escala, aquestes proporcions eren més altes.
- Pel que fa a les relacions, la percepció majoritària és de cordialitat i de tracte respectuosos entre la població del barri.

Conviure als barris

Percepció de problemes socials al barri

- Les situacions relacionades amb la situació de l'habitatge (63,2%) i la pobresa (47,7%) es perceben com els majors problemes als barris de l'àrea metropolitana. La seguretat ciutadana és un problema greu per al 30,5% de la població metropolitana. Són menys les persones que perceben el turisme i les relacions ètniques com un problema bastant o molt greu.

03

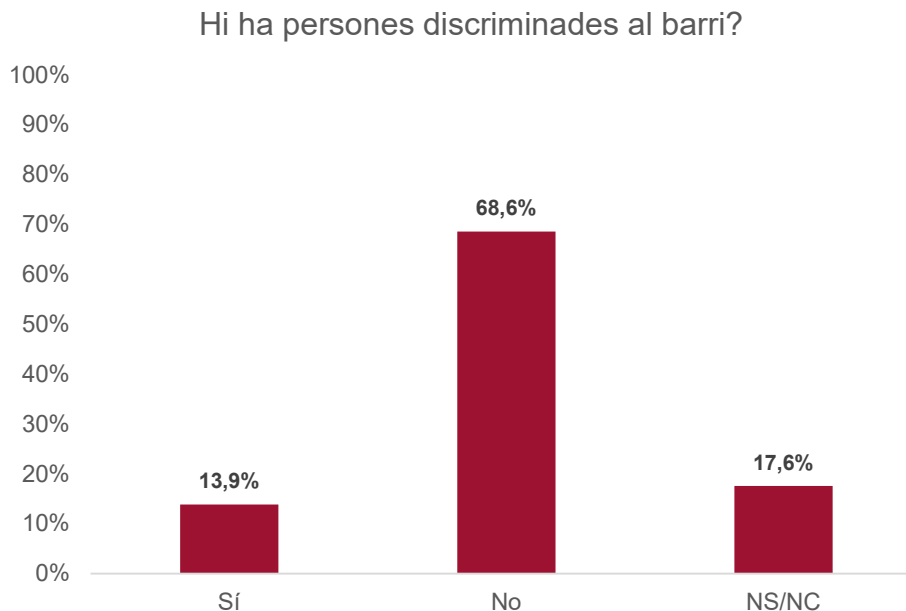
LÍMITS DE LA SOCIABILITAT: DISCRIMINACIÓ I SOLITUD

Discriminació

Relacions d'exclusió relacional al barri

- L'ECAMB pregunta a les persones entrevistades si consideren que al seu barri hi ha persones (o grups de persones) que són discriminades o menystingudes per la resta de veïns i veïnes.
- Davant d'aquesta pregunta, fins un 13,9% de la població metropolitana ha respost que al seu barri hi ha persones que són discriminades o menystingudes pels seus veïns.

Discriminació

Record espontani de discriminació

- Quant a les experiències personals, l'ECAMB pregunta a les persones entrevistades si en el darrer any recorden haver patit algun episodi de discriminació o ser víctimes de rebuig al seu barri. A partir d'aquesta pregunta es calcula el record espontani de discriminació.
- El record espontani de la discriminació ha estat d'un 5,7% entre la població metropolitana: el 3,6% afirma que l'any anterior que aquesta situació la va afectar en més d'una ocasió i un 2,0% que l'experiència es va produir una sola vegada.

Discriminació

Índex de discriminació al barri

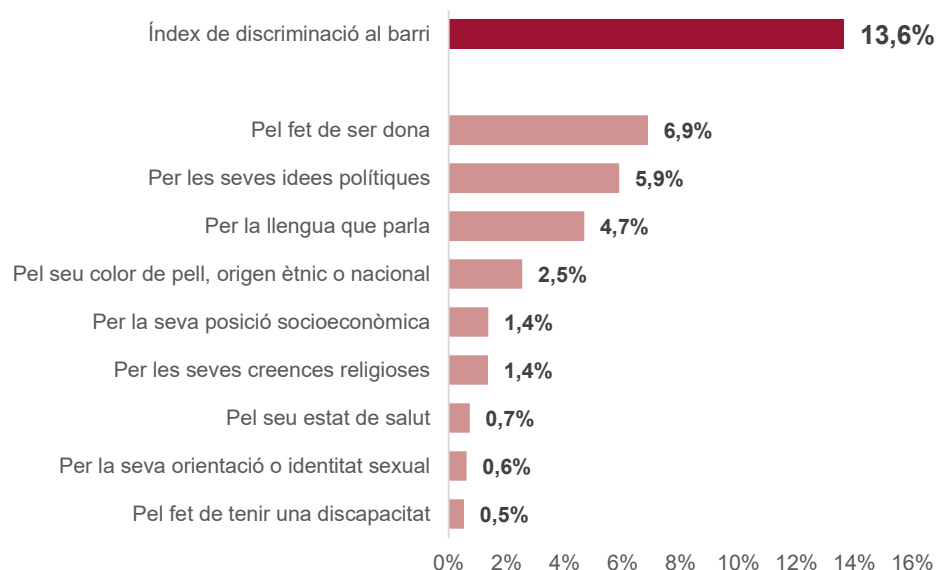
- L'ECAMB 2020 millora la mesura de la discriminació al barri respecte les edicions anteriors. A més del record espontani (que depèn de la memòria en el context d'una entrevista), enguany se'ls ha demanat si han patit una sèrie de situacions de discriminació personals concretes, motiu a motiu. En el darrer any vostè ha experimentat un episodi de discriminació...:
  - Pel seu color de pell, origen ètnic o nacional
  - Per la seva orientació o identitat sexual
  - Pel fet de ser dona
  - Per les seves idees polítiques
  - Per les seves creences religioses
  - Pel fet de tenir una discapacitat
  - Pel seu estat de salut
  - Per la llengua que parla
  - Per la seva posició socioeconòmica
- A partir de les respostes, es calcula **l'índex de discriminació al barri** que recompta el percentatge de persones que han patit com a mínim un dels motius de discriminació durant l'any anterior.

Discriminació

Índex de discriminació al barri

- El **13,6%** de la població metropolitana han viscut una situació de discriminació al seu barri. De mitjana, cada persona discriminada ho ha estat per **1,6 motius** diferents, el que significa que en molts casos s'és víctima d'una situació de multidiscriminació.
- El principal motiu de les discriminacions resulten del fet de ser dona, seguit de la ideologia política i la llengua. Segueixen en freqüència la discriminació ètnica, econòmica i religiosa.

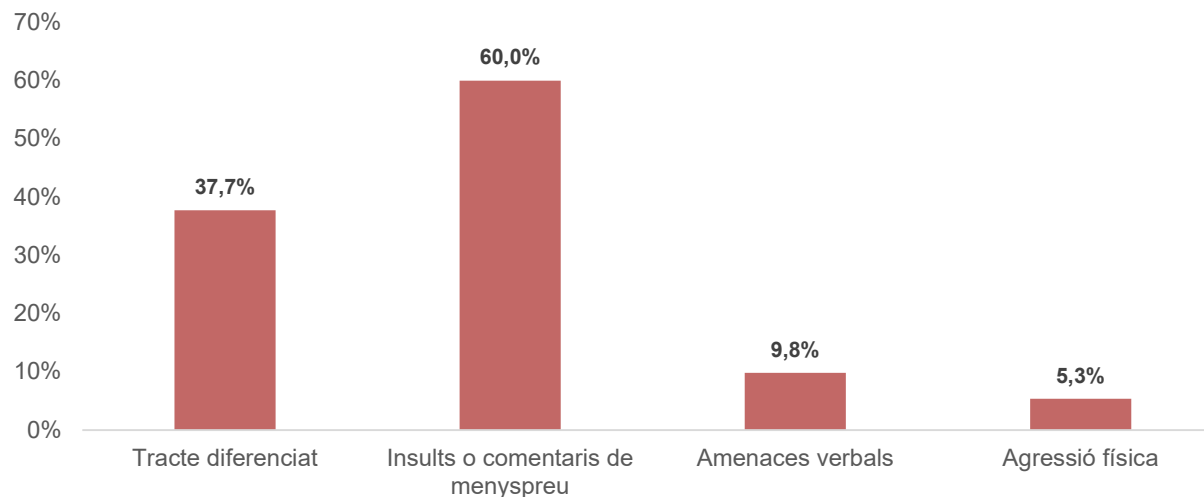
Índex de discriminació al barri, global i segons motius

Discriminació

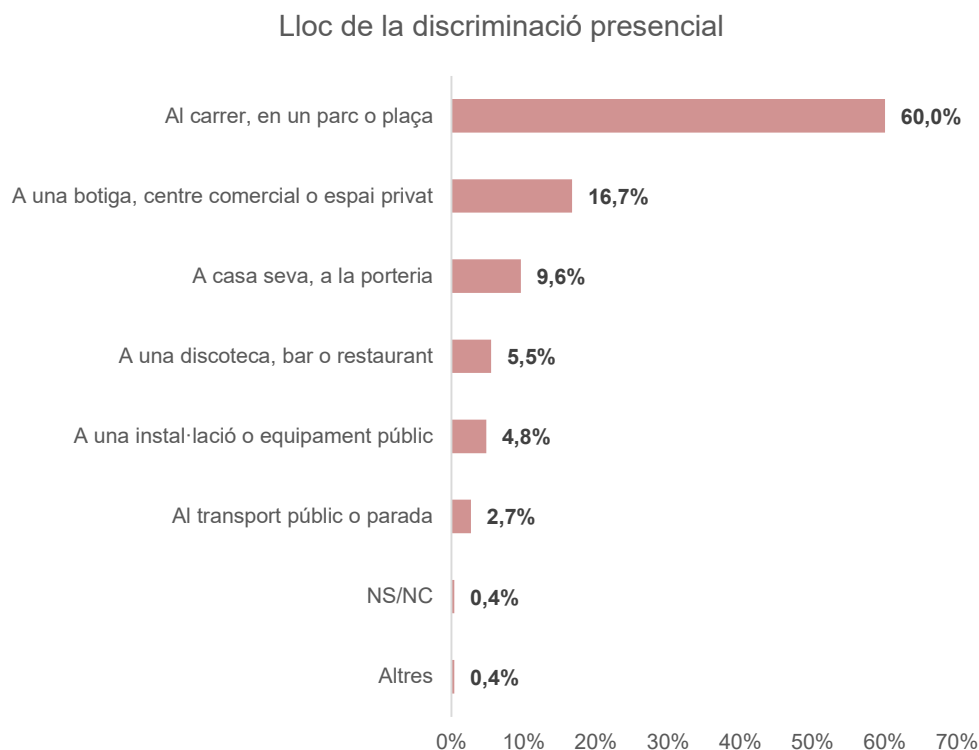
Característiques de la discriminació: tipus

- Els comentaris verbals despectius són la forma de discriminació més comuna: el 60,0% de les persones discriminades han rebut insults o comentaris de menyspreu i el 37,7% han estat víctimes d'un tracte diferencial.
- Han patit amenaces verbals el 9,8% de les persones discriminades i el 5,3% van ser agredides físicament.

Discriminació

Característiques de la discriminació: on es discrimina

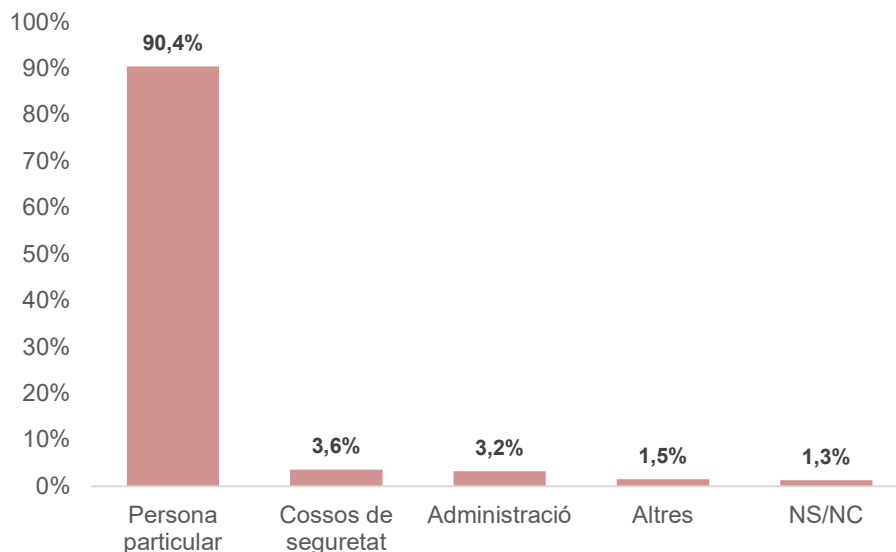
- El 93,2% dels casos de discriminació al barri s'han donat de forma presencial, mentre la resta han estat de forma telefònica o on-line.
- Entre les discriminacions presencials, el més freqüent és que tinguin lloc al carrer, places o parcs, on s'han produït el 60% de les situacions.
- En un 16,7% dels casos, la discriminació ha tingut lloc en una botiga, centre comercial o espai privat.
- Les discriminacions a espais d'oci i restauració i a equipaments i serveis públics són menys freqüents.

Discriminació

Característiques de la discriminació: agent discriminador

- Al mesurar situacions de discriminació al barri, en la pràctica totalitat dels casos registrats per l'ECAMB l'agent discriminador ha estat una persona particular, especialment un veí o veïna del barri, mentre que són menys les situacions de discriminació originades pels cossos de seguretat o personal de l'administració.

Persona particular	
Veí/ïna del barri	49,4
Comerciant, treballador/a del barri	13,4
Veí/ïna de l'escala o edifici	11,4
Membre de la seva família	2,0
Cossos de seguretat*	
Mossos d'Esquadra	43,6
Policia Local, Guàrdia Urbana	23,3
Policia Nacional o Guàrdia Civil	21,1
Treballador/da de seguretat privada	4,1
Administració*	
El seu Ajuntament, Districte	43,2
L'Estat	24,0
Generalitat de Catalunya	16,8
Diputació, AMB, Consell Comarcal...	5,3

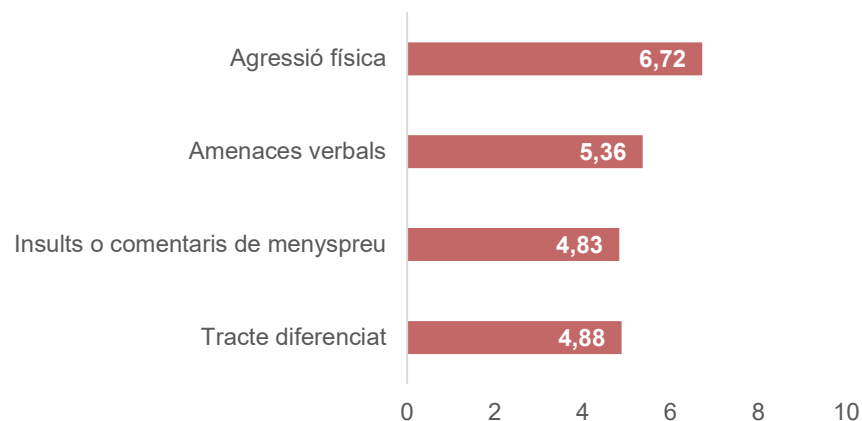
*Per l'escassetat de casos (menys de 30) les dades només són orientatives.

Discriminació

Característiques de la discriminació: afectació psicològica

- L'afectació psicològica produïda per la discriminació es xifra en una valoració mitjana de 4,86 en l'escala de 0 a 10.
- Els episodis que impliquen alguna forma de violència suposen una afectació psicològica major, amb gairebé 7 punts les agressions físiques i 5,36 les amenaces verbals.
- El tracte diferenciat i els insults o comentaris tenen un impacte emocional menor, si bé prop de 5 punts de mitjana.

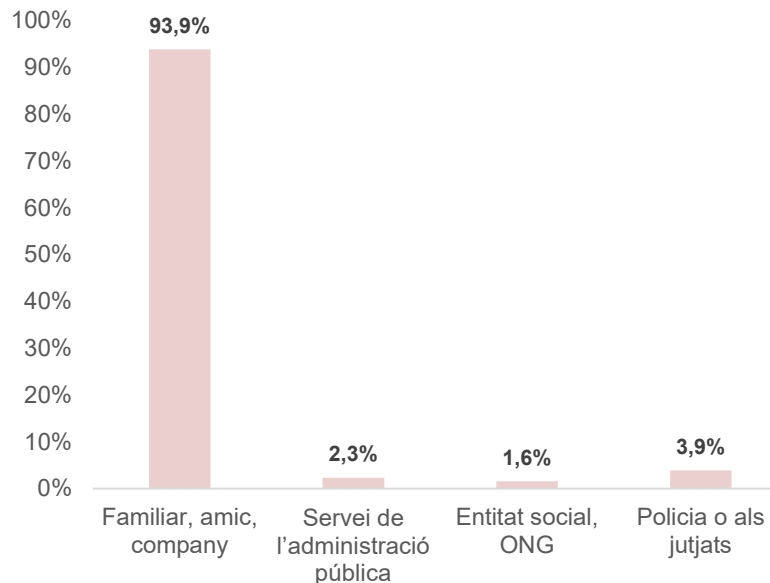
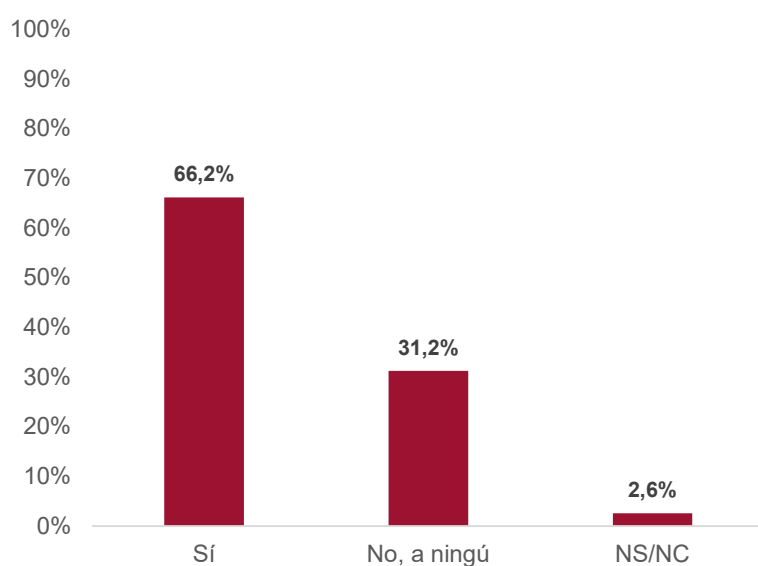
Afectació psicològica segons tipus de discriminació

Discriminació

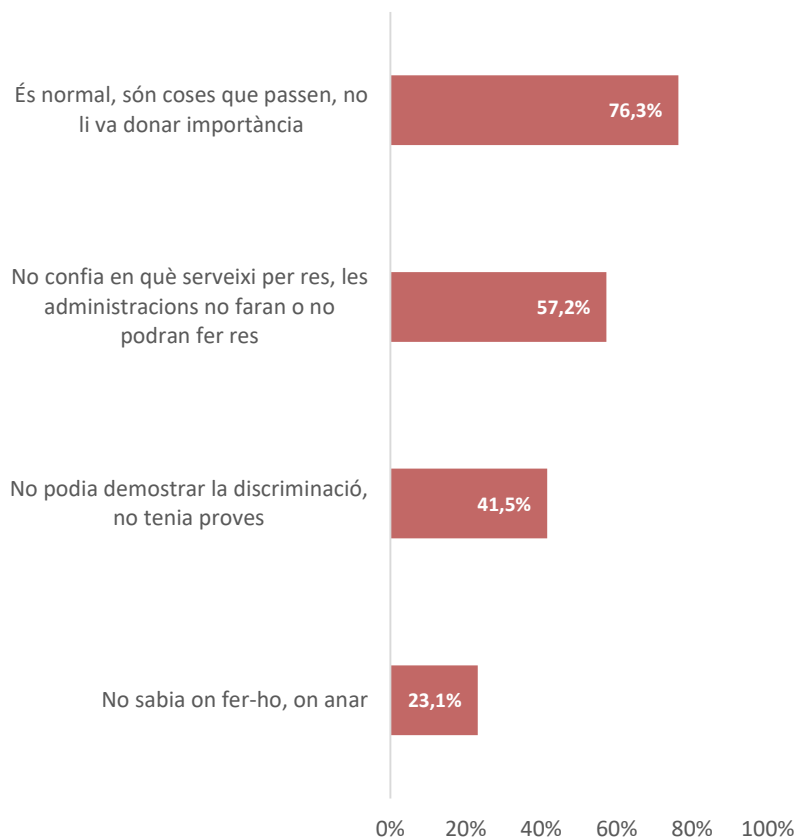
Característiques de la discriminació: comunicació i denúncia

- El 66,2% de les persones discriminades van comunicar la situació.
- La pràctica totalitat de les víctimes ho va comunicar a un familiar, amic o persona de confiança, mentre que la comunicació a policia, serveis de l'administració o entitats socials és molt menor.

Discriminació

Característiques de la discriminació: comunicació i denúncia

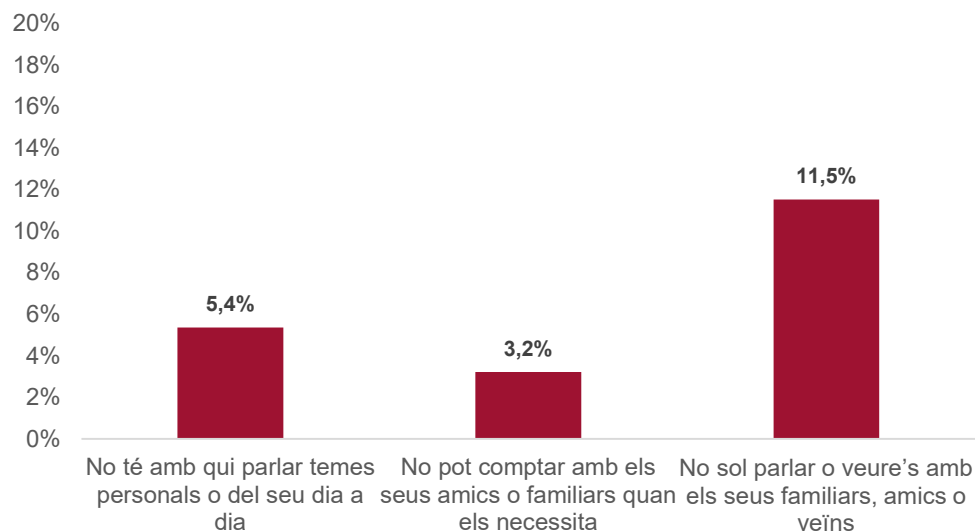

- El principal motiu per a no comunicar la discriminació és la normalització de la situació entre les víctimes: fins un 76,3% de les persones afirma que no ho va explicar perquè ho va considerar un fet normal o sense importància.
- En un 57,2% de casos s'afirma que no s'ha comunicat per manca de confiança en la utilitat de la denúncia.
- També és rellevant el volum de respostes on s'afirma que no s'explica ni es denuncia pel fet de no poder demostrar la discriminació (41,5%).
- Són menys les persones que no han comunicat la situació perquè no saben on anar.

Solitud i aïllament relacional

Indicadors de solitud relacional

- L'11,5% de la població metropolitana afirma que no sol parlar o veure's amb familiars, amics o veïns. El 5,4% explica que no té ningú amb qui parlar de temes personals en el seu dia a dia i el 3,2% manifesta que no pot comptar amb amics o familiars quan ho necessita.
- A partir d'aquestes preguntes es calcula l'**índex de solitud**, que recompta les persones que han expressat alguna o més d'aquestes formes d'aïllament relacional. La solitud relacional afecta a un **16,2%** de la població de l'AMB.

Equip i contacte

Àrea de Convivència i Seguretat Urbana de l'IERMB:

Marta Murrià Sangenis
Carles González Murciano
Cristina Sobrino Garcés

 <https://iermb.uab.cat/ca/>

 iermb@uab.cat

 +34 935 868 880

 @iermbcn